

Олена БЕТЛІЙ

DZIEDZICTWO KRESÓW – NASZE WSPÓLNE DZIEDZICTWO?

red. Jacek Purchla, Kraków: Międzynarodowe Centrum Kultury,
2006, 341 s.

Питання кресів, їхня символіка і міфотворче наповнення, безперечно, є ключовим елементом польського націєтворчого дискурсу. Де завершується тяглість польської традиції і розпочинається її взаємопереплетення з традицією «Іншого», де вона позбувається власної тотожності і перетворюється у місток між-концепцій? Чи є поняття «кресів» винятково польським феноменом? Як зрозуміти минуле, прочитуючи його крізь коди спадковості, залишені для сучасників? Такі питання постають після прочитання понад двадцяти статей, які ввійшли у даний збірник і були обговорені на міжнародній конференції у Кракові. Постають з огляду на те, що більшість із них уперше поставлено на сторінках одного видання, обговорено в порівняльному контексті, відкрито для подальшої дискусії та обговорення.

Власне, застосування компаративіського інструментарію як до визначення концепції збірника, так і до висвітлення матеріалу в межах статей, є безперечним позитивним моментом книги. Тут розглянуто теоретичні аспекти феноменізації кресів, проаналізовано їхнє смислове наповнення за допомогою національних міфологем (на основі литовського, українського, угорського, польського прикладів) і простежено сучасну долю пам'яток-символів спільного спадку. Креси постають і як терени, населені різними етнічними групами, і як терени, об'єднані в одну лексему ностальгійними реляціями колишніх мешканців. Це радше метафора суму, ніж чітко окреслена на мапі географічна єдність земель.

Колектив авторів складається з польських, українських, угорських, французьких, ізраїльських, румунських, литовських, словацьких дослідників. Для українського читача матеріали цього

збірника будуть продовженням дискусій про поняття кордонів, багатокультурність, міждисциплінарне вивчення спільного минулого, розпочатих на сторінках добре відомого українським дослідникам видання *Ab Imperio*. Крім того, фахівці з історії Східно-Центральної Європи, історії України, міської історії, а також усі ті, хто цікавиться проблемами регіону, знайдуть тут багато цікавих і нових інтерпретацій давно знаного історичного пласту.